

FjellVAR AS
Lonavegen 20
5353 Straume

Rapport frå tilsyn av avløpsanlegga 2. juni 2014.

Rapportnummer: 2014.113.I.FMHO

Kontaktperson ved tilsynet:

Frå verksemda:
Bjarne Ulvestad

Frå Fylkesmannen i Hordaland:
Britt Solheim
Sissel Storebø

Resultat frå tilsynet

Denne rapporten omhandlar avvik og merknader frå tilsynet. Under punkt 9 i rapporten er det varsla vedtak om at kommunen skal senda Fylkesmannen ein forpliktande framdriftsplan for å stette reinsekraft gjeve i løyvet.

Dersom vi ikkje får melding om faktiske feil i rapporten innan to veker etter at rapporten er motteken, er rapporten endeleg.

Fylkesmannen i Hordaland fann 2 avvik og 1 merknad innan følgjande tema under tilsynet:

- Etterleving av reinsekraft
- Risikovurdering av avløpsanlegget

Avvika og merkna den er nærare omtalt frå side 3 og utover i rapporten.

Fjell kommune må innan **1. september 2014** sende ei skriftleg tilbakemelding med dokumentasjon som viser korleis avvika er retta og/eller ein tidfesta plan for korleis retting av avvik skal gjennomførast.

Britt Solheim e.f.
senioringeniør

Sissel Storebø
senioringeniør

Rapporten er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Kopi til:
Fjell kommune, Byggesak
Fjell kommune, Plan – og utbygging

1. Informasjon om verksemda

Namn: FjellVAR AS	Anleggsnr.: 1246.0115.01
Besøksadresse: Lonavegen 20,	
Postadresse: 5353 Straume	
E-post: postboks@fjellvar.as	Telefon: 5631 5930
Kommune: Fjell kommune	Organisasjonsnr.: 951 996 777
Bransjenr. (NACE-kode): 84. 110 Generell offentlig administrasjon	Eigar (org.nr.): 951 996 777
Løyve sist oppdatert: 7. mai 2014	Risikoklasse: 3

2. Bakgrunnen for tilsynet

Tilsynet var del av ein landsdekkande aksjon for å kontrollera om kommunane held miljøkrava til avløpsanlegga og om kommunane førebur seg godt nok på forventa klimaeffektar som til dømes auke nedbørmengde. Aksjonen er ei oppfølging av aksjonane som vart gjennomført i 2008 og 2010.

Følgjande hovudtema vart kontrollert:

- mål og strategi for avløpssektoren
- handlingsplanar/saneringsplanar
- klimaendringar og klimatilpassing
- overløp
- leiingsnett
- akkreditert prøvetaking
- etterleving av reinsekrav
- driftsstabilitet i reinseanlegg
- risikovurdering av avløpsanlegget
- framdrift for stetting av reinsekrav gjeve i løyvet datert 7. mai 2014

Frå FjellVAR deltok Bjarne Ulvestad og Stig Hagenes og frå Fjell kommune deltok Jon Torkilsen.

3. Oppfølging etter tilsynet

Kommunen pliktar snarast å rette opp avvika som er omtalt i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saka, må de innan **1. september 2014** sende ei skriftleg tilbakemelding med dokumentasjon som viser korleis avvika er retta og/eller ein tidfesta plan for korleis retting av avvik skal gjennomførast.

Varsel om tvangsmulkt

Dersom vi ikkje får tilbakemelding med dokumentasjon som nemnt ovanfor innan **1. september 2014**, vil Fylkesmannen fatte vedtak om tvangsmulkt, jf. forureiningslova § 73.

Vedtaket vil gå ut på at ein tvangsmulkt blir gitt dersom Fylkesmannen ikkje har motteke dokumentasjon som nemnt ovanfor innan 4 veker etter at vedtaket om tvangsmulkt vart fatta. Ei eventuell tvangsmulkt vil vere på 50 000 kroner.

Kommunen kan kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarar må sendast til Fylkesmannen innan to veker etter at denne rapporten er motteken, jf. forvaltningslova § 16.

4. Kontrollgebyr

Fylkesmannen varsla i e-post 13. mai 2014 at FjellVAR AS skal betale gebyr for tilsynet, jf. forureiningsforskrifta § 39-6. Verksemda er i løyvet plassert i risikoklasse 3. Dette betyr at de skal betale 12 000 kroner for den gjennomførte tilsynet. Faktura blir ettersendt frå Miljødirektoratet. Fastsetjing av gebyrstørrelse er ikkje eit enkeltvedtak med klagerett.

5. Offentleggjing

Denne rapporten vil vere tilgjengeleg for ålmenta via Fylkesmannen i Hordaland sin postjournal på www.fylkesmannen.no/hordaland, jf. offentleglova.

6. Dokumentunderlag

- forureiningslova
- forureiningsforskrifta kapittel 11
- forureiningsforskrifta kapittel 14
- internkontrollforskrifta
- dokumentasjon tilsendt Fylkesmannen i samband med tilsynet
- løyvet av 7. mai 2014

Informasjon om regelverket finn de på www.miljodirektoratet.no, www.miljokommune.no og www.regelhjelp.no.

Definisjonar

- **Avvik:** brot på krav fastsett i eller i medhald av helse-, miljø- og sikkjerheitslovgjevinga (til dømes brot på krav i forureiningslova, produktkontrollova og forskrifter heimla i desse lovene eller krav og vilkår fastsett i løyve eller dispensasjonar).
- **Merknad:** eit forhold som miljøvernmyndigheitene meiner det er nødvendig å påpeike for å ivareta helse og miljø og som ikkje er omfatta av definisjonen for avvik.

7. Avvik

Vi fann følgjande avvik under tilsynet:

Avvik 1   **Kommunen kan ikkje dokumentere om dei held reinsekrava for utslepp til vatn i 2013**

Avvik frå: Utsleppskrav sett i løyvet

Kommentar

Fjell kommune tar ikkje prøver av avløpsvatn ved dei eksisterande reinseanlegga i tettstaden. Det vart opplyst at reinseanlegga ikkje er tilrettelagt for prøvetaking. Fylkesmannen har sett krav til at tettstaden Litle Sotra, Bildøyna og Kolltveit – Morlandstø skal gjennomgå primærreinsing før utslepp til Hjeltefjorden. Kommunen skal samle alle utsleppa med overføring av avløpsvatnet til nytt hovudavløpsreinseanlegg i fjell i Storanipa (Våge).

Fram til kommunen har etablert nytt reinseanlegg følgjer reinsekrava for eksisterande anlegg i tettstaden av det tidlegare løyvet til Fjell kommune av 5. mai 1998 i vedlegg 2, punkt 1.4:

Reinsekravet skal som minimum vere slamavskiljar eller sil med spalteopning på 1 mm eller mindre. Andre reinseinnretningar kan og godkjennast dersom det kan dokumenterast at reinseeffekten er minst

like god som ved bruk av sil med 1 mm spalteopning. Reinseanlegga skal halde tilbake ein slammengde tilsvarande 50 g slam pr. pe. og døgn med 20 % TS

Avvik 2 Miljøriskovurdering for avløpsanlegga er ikkje tilfredsstillande

Avvik frå Internkontrollforskrifta § 5 punkt 6 (vurdere risiko)
Vilkår i løyvet

Kommentar

Fjell kommune har ikkje utarbeidd ei skriftleg miljøriskovurdering for avløpsområde med ein tilhøyrande ein handlingsplan for kva for tiltak som skal gjennomførast. Hendingar og forhold som kan gje risiko for utslepp skal risikovurderast systematisk og komplett. Viktige tema som til dømes overløp, leidningsnett, pumpestasjonar, reinseanlegga, klimatilpassing, industripåsløpp med meir må inngå.

Det er ikkje utarbeidd ei skriftleg rutine for arbeidet med og oppdatering av miljøriskovurderinga (nye reinseanlegg, nye pumpestasjonar mv.).

Ved utarbeiding av miljøriskovurderinga anbefaler Fylkesmannen at metodikk i Norsk Vann rapport 197/2013 "Avløpsanlegg – vurdering av risiko for ytre miljø" vert nytta. Vi viser spesielt til vedlegg 3 som er ei basisliste for identifisering av hendingar.

8. Merknader

Vi har gitt følgjande merknader under tilsynet:

Merknad 1 Avvikshandteringssystemet for ytre miljø kan bli betre

Kommentar

FjellVAR AS har eit avvikshandteringssystem som omfattar ytre miljø. Men avvikshandteringssystemet inkluderer ikkje alle delar av avløpsanlegget, som for eksempel driftsavvik.

9. Framdrift for å stette reinsekrav gjeve i løyvet

Fjell kommune klarer ikkje tidsfristen sett i løyve (31. desember 2015) med å oppfylle primærreinsekravet for Litle Sotra, Bildøyna og Kolltveit – Morlandstø tettstad. Dette har FjellVAR også vist til i brev av 26. mai 2014 til Fylkesmannen.

Miljødirektoratet har gitt Fylkesmannen i oppgåve å innhente forpliktande framdriftsplanar frå dei kommunane som ikkje klarer å stette primærreinsekravet innan 31. desember 2015. Fylkesmannen kan endre løyvet med nye tidsfristar for å stette primærreinsekravet på bakgrunn av framdriftsplanen. Vi forventar at kommunane held ei stram framdrift for å stette kravet. Fylkesmannen vil vurdere å fatte vedtak om tvangsmulkt til eventuell manglande framdrift.

Fylkesmannen vil presisere at tiltaka for å stette primærreinsekravet for tettstaden omfattar både det å byggje nye avløpsreinseanlegg og å overføre dei eksisterande utsleppa til desse. Kommunen skal innan 31. desember 2014 utarbeide ein forpliktande framdriftsplan for ferdigstilling av hovudavløpsanlegget og når dei mindre avløpsanlegga i tettstaden vert sanert og overført til dette anlegget, jf punkt 2.7 i løyvet.

Framdriftsplanen må minst innehalde:

- tekniske løysingar
- kostnadar
- eventuell avhengigheit av andre tilhøve/prosjekt som kan påverke framdrifta og som ikkje kommunen rår over (til dømes samordning med vegutbygging)
- tidspunkt for når dei ulike tiltaka er gjennomført

For dei tiltaka som gjeld overføring av eksisterande utslepp til dei nye reinseanlegga ber vi om ei grunngjeving for:

- kvifor dei ulike tiltaka er prioritert slik dei er
- omtale av utsleppet (reinseanlegget sin funksjon, ureinsa, utsleppsdjupn, brukarkonfliktar, forureiningsverknader)

10. Andre forhold

Kommunen har eit oppdatert leidningskartverk, men manglar ein del eldre stikkleidningar og andre private leidningar i eldre område.

Kommunen rapporterer avløpsdata til KOSTRA. Nokre rapporterte data stemmer ikkje overeins med data i hovudplan for avløp, dette gjelder mellom anna antal pumpestasjonar og antal tilknytt offentleg nett.